

2740
Pit. izl.

LATVIJAS VALSTS
ARHĪVS

Čerņomīks Kaldis (1927-2009), sabiedrī-
sais darbinieks (ASV)

F-2740

Pētīšanā izlaida

1946. - 2011.

Fonds Nr. 2740

Muižnieks Valdis (1927 - 2009), sabiedriskais darbinieks (ASV)

Par 1946. – 2011. gadu

Vēsturiskā izziņa

Fondraža nosaukums

Muižnieks Valdis (1927 - 2009), sabiedriskais darbinieks (ASV).

Fondraža biogrāfija

Valdis Muižnieks dzimis lauksaimnieka ģimenē 1927. gada 1. decembrī, Abrenes apriņķa Rugāju pagastā. Beidzis Rugāju pamatskolu, divus gadus mācījies Balvu ģimnāzijā. 1944.g. bijis vācu armijas gaisa spēku izpalīgos Ķegumā, vēlāk dienēja Čehijā, arī dažādās vietās Ziemeļvācijā. Kara beigas viņš piedzīvoja Vācijā, kur, izvairoties no krievu gūsta, sasniedza Lībeku, kas bija angļu zonā. 1947.gadā beidzis mācības Fišbahas Kārļa Skalbes ģimnāzijā.

1949. gadā Muižnieku ģimene izceļoja uz ASV Misisipi štatu, bet 1951. gadā uz Čikāgu. 1952.g. V.Muižnieks sāka studijas Hiropraktikas koledžā (National College of Chiropractic), ko beidza ar *Doctor of Chiropractic* grādu (1957.). Kopš 1959. gada strādā savā ārsta privātpraksē Kalamazū, Mičiganā. Pēc papildus studijām un pārbaudījumiem (1973) viņš kļuva par diplomētu hiropraktikas ortopēdistu.

Jau ģimnāzista gados V. Muižnieks iesaistījās sabiedriskā darbā, vadīdams skautus Fišbahā un Misisipi. Piecdesmito gadu sākumā viņš piedalās Čikāgas latviešu jaunatnes pulciņa iniciatoru grupā, Amerikas latviešu jaunatnes apvienības (ALJA) dibināšanā, darbojās ALJA valdē, bija tās priekšsēdis (1957-1958). Līdztekus organizēja latviešu jaunatnes vadītāju kursu, 60. gadu sākumā izstrādāja 6x1 (6 nedēļas nogales gadā) kursu ideju un tos iedzīvināja ASV vidienes štatos.

Dr. V. Muižnieks bija ALA Izglītības biroja loceklis un Augstākās izglītības nozares vadītājs.

1966. gadā sadarbībā ar Rietummičiganas universitātes (RMU) administrāciju un lingvistikas fakultāti Dr. V. Muižnieks noorganizēja universitātē latviešu valodas kursus, pirmo gadu nedēļas nogalēs, 1968. – 1980. g. vasaras semestros, bet 1981.-1992. g. pilnu akadēmiskā gada latviešu valodas programmu ar profesionāliem mācību spēkiem un visām akadēmiskajām ieskaitēm.

Lai sekmētu programmas darbu, pēc Dr. V. Muižnieka iniciatīvas ar latviešu organizāciju un personu naudas un darba ziedojumiem universitātes tuvumā uzcēla studentu mītni ar sabiedriskām telpām un plašu bibliotēku – Latviešu Studiju Centru (LSC). Kopš centra dibināšanas V. Muižnieks bija LSC prezidija priekšsēdis. Pēc Latvijas neatkarības atgūšanas latviešu valodas studentu skaits universitātē saruka, mazinājās latviešu sabiedrības finansiālais atbalsts un latviešu valodas studiju programma RMU tika pārtraukta. Ar ALA valdes un kongresa lēmumu 1996. g. LSC

ēku pārdeva, bibliotēkas un arhīva inventāru izvietoja pa vairākām iestādēm gan ASV, gan Latvijā.

1970.g. Dr. V. Muižnieks kopā ar citiem vidējās paaudzes sabiedriskiem darbiniekiem dibina un izveido Latviešu fondu, kļūstot par tā pirmo priekšsēdi (1970-1975).

Valdis Muižnieks ir Akadēmiskās organizācijas Konkordijas Valdemārijas Goda Filistrs. Par darbību latviešu sabiedriskajā, izglītības un politiskajā laukā Dr. V. Muižnieks saņēmis Kultūras fonda goda rakstu (1968), ALJA zelta nozīmi (1959), Daugavas Vanagu centrālās valdes atzinības rakstu par Latviešu Studiju Centra izveidošanu RMU, Pulkveža Januma balvu, Rietummičiganas universitātes Goda doktora grādu (1985), Triju Zvaigžņu ordeni (1996).

Dr. V. Muižnieka dzīves biedre bija Lalita Muižniece – profesore, filoloģijas zinātņu doktore, dzejniece, latviešu sabiedriskā darbiniece. Valdis ar Lalitu Lāci iepazinās darbodamies ALJA, un 1958. gada augustā viņi nodibināja ģimeni. 1959. gadā dzimis dēls Zintis, 1960. gadā - meita Sarma.

Apraksta vienības uzkrāšanas laiks

1946 – 2011

Glabāšanas vēsture

Dokumenti veidojušies Valda Muižnieka dzīves un sabiedriskās darbības laikā. Pēc V.Muižnieka nāves fonda komplektēšanu turpinājusi Lalita Muižniece.

Tiešais iegūšanas avots

Lalita Muižniece (Dāvinājuma līgums Nr. 59, 2010. gada 6. septembris; dāvinājuma līgums Nr. 4, 2012. gada 19. janvāris).

Temats un īss saturs

Fondu veido Valda un Lalitas Muižnieku sarakstes un sabiedriskās darbības dokumenti, kā arī fotogrāfijas, sakrātie un iesūtītie dokumenti, un iespieddarbi.

Izvērtēšana

Dokumenti valsts glabāšanā saņemti daļēji sakārtotā veidā.

Sistematizācija

2012.gadā veikta 2010.gadā izveidotā vienkāršotā apraksta 1 – vp pārstrāde un fonda papildinājuma aprakstīšana. Aprakstā izveidotas jaunas lietu sērijas. Iepriekšējais apraksts 1 – vp pievienots kā lieta Nr.179.

Izveidotas 179 lietas, kas sistematizētas 13 sērijās. Sērijas izveidotas nozīmības secībā, lietas un dokumenti lietās kārtoti hronoloģiskā secībā.

Sērijās Nr.1 – Nr.8 sakārtoti V.Muižnieka sarakstes un sabiedriskās darbības dokumenti ALJA, ALA un Latviešu Fonda valdēs, kā arī Daugavas Vanagu nodaļu latviešu studiju programmas Rietummičiganas Universitātē darbībā.

Sērijās Nr.9 – Nr.12 sakārtoti V.Muižnieka sakrātie un iesūtītie dažādu trimdas sabiedrisko un reliģisko organizāciju dokumenti un iespieddarbi.

Sērijā Nr.13 sakārtotas fotogrāfijas, lietā Nr. 173. ALJA sešu nedēļu nogaļu kursu fotogrāfijas.

Pieejamības noteikumi

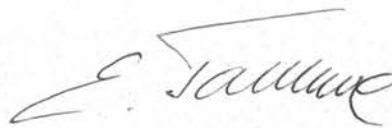
Brīva

Uzziņas palīgļīdzekļi

„Latvju Enciklopēdija”, 3.sēj.

<http://www.gramata21.lv/>, virtuālā enciklopēdija „Latvijas ļaudis”

Aprakstījumu sastādīja:
PFADN galvenā arhīviste
2012. gada 8. jūnijs

 E. Tamme

LIETAS Nr. _____ APLIECINĀJUMA LAPA

Lietā iešūtas (ievietotas) _____

3 (trīs)

ar cipariem un vārdiem

_____ lapas

tai skaitā lapas ar litera Nr. _____,

izlaisti lapu Nr. _____;

+ _____ iekšējā apraksta lapas

Lietas noformēšanas un fiziskā stāvokļa īpatnības	Lapu Nr.

Lapu aizpildīja _____

Jedr. P. Glab.
amats

M. Knie
paraksts

B. Cincely
paraksta atšifrējums